

Algorytmy i Struktury Danych, 1. ćwiczenia

2021-10-06 (wersja 1.01)

Zadanie 1.1

```
Algorytm A
begin
  s* := 0;
  for i in [1..n] do
    for j in [i..n] do begin
      s := 0;
      for k in [i..j] do
        s := s + a[k]; {operacja dominująca}
      s* := MAX(s*, s)
    end
  end
end
```

Ile dokładnie operacji dominujących zostanie wykonanych w algorytmie A?

$$\begin{aligned} \sum_{1 \leq i \leq j \leq n} |j-i+1| &= \sum_{l=1}^n l \cdot (n+1-l) = \sum_{l=1}^n (ln+l-l^2) = \frac{n^2(n+1)}{2} + \frac{n(n+1)}{2} - \frac{n(n+1)(2n+1)}{6} \\ &= \frac{(n+1)(3n^2+3n-2n^2-n)}{6} = \frac{(n+1)(n^2+2n)}{6} \end{aligned}$$

w obliczeniach wykorzystujemy wzór:

$$\sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$$

https://en.wikipedia.org/wiki/Square_pyramidal_number

```
Algorytm B
begin
  s* := 0;
  for i in [1..n] do begin
    s := 0;
    for j in [i..n] do begin
      s := s + a[j]; {operacja dominująca}
    s* := MAX(s*, s)
    end;
  end
end
```

Ile dokładnie operacji dominujących zostanie wykonanych w algorytmie B?

$$\sum_{1 \leq i \leq n} (n+1-i) = \frac{n(n+1)}{2}$$

```

Algorytm C
begin
  s* := 0; p := 0;
  for i in [1..n] do begin
    p := p + a[i]; {operacja dominująca}
    s* := MAX(s*, p);
    if p < 0 then p := 0
  end
end

```

Udowodnij poprawność Algorytmu C podając stosowny niezmiennik pętli "for".

Na początku każdego obrotu pętli, zmienna p zawiera maksymalną sumę spośród wszystkich sufiksów $A[1..(i-1)]$ (również pustego).

Jak długo będzie trwało wykonanie algorytmów dla $n = 1000^2$ przy założeniu, że w 1 sekundzie jest wykonywanych 1000^3 dodawań (operacji dominujących).

alg. A) $\frac{n^3}{6}$, czyli $\frac{1000^6}{6 \cdot 1000^3} \approx 166$ mln. sekund ≈ 5 lat

alg. B) $\frac{n^2}{2}$, czyli $\frac{1000^4}{2 \cdot 1000^3} = 500$ sekund ≈ 8 minut

alg. C) n , czyli $\frac{1000^2}{1000^3} = 0.001$ sekundy

Zadanie 1.2 Liczby Fibonacciego

Oblicz ile dodawań jest wykonywanych przy liczeniu F_n rekurencyjnie.

$$f(n) = \begin{cases} 0 & \text{dla } n \leq 1 \\ f(n-1) + f(n-2) + 1 & \text{wpp} \end{cases}$$

Odpowiedź:

- $f(n) = O(F_n)$ (ponieważ drzewo rekurencji będzie miało dokładnie F_n liści z wartością $1 = F_1$ oraz $\leq F_n$ liści z etykietą $0 = F_0$)
- a dokładniej $f(n) = F_{n+1} - 1$ (dowód przez indukcję)

n	F_n	liczba dodawań $f(n)$
0	0	0
1	1	0
2	1	1
3	2	2
4	3	4
5	5	7
6	8	12
7	13	20
8	21	33

Zaprojektuj algorytm obliczania liczby F_n wykonujący $O(\log n)$ operacji arytmetycznych, z wykorzystaniem wzoru rekurencyjnego: dla $n > 1$, $F_{2n-1} = F_n^2 + F_{n-1}^2$ oraz $F_{2n} = F_n^2 + 2F_nF_{n-1}$.

Algorytmy obliczające F_n używające $O(\log n)$ operacji arytmetycznych:

- obliczenie x^n można wykonać stosując $O(\log n)$ operacji arytmetycznych, ta sama zasada stosuje się do potęgowania macierzy
- uwaga! jeśli będziemy obliczać rzeczywisty koszt operacji arytmetycznych i stosować zwykły algorytm mnożenia liczb, to taki algorytm będzie miał złożoność $O(n^2)$ ponieważ F_n ma $O(n)$ bitów.

Function FibMatrix(n)

---

if $n == 0$ **then**

$\perp$ **return** θ

  oblicz $M = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}^n$ używając $O(\log n)$ mnożeń macierzy

return $M[0][1]$

Zadanie 1.3 - obliczenia pierwiastka n

Algorithm 1: Sqrt(n)

$l = 1, r = n$

while $l < r$ **do**

  // niezmiennik $l^2 \leq n$ i $(r+1)^2 > n$

$m = \lfloor \frac{l+r+1}{2} \rfloor$

if $m^2 \leq n$ **then**

$l = m$

else

$r = m - 1$

Zadanie 1.4

Algorytm ?

begin

  { $x \leq 100$ - liczba całkowita }

$y := x; z := 1;$

while $(y \leq 100)$ **or** $(z \neq 1)$ **do begin**

if $y \leq 100$ **then**

begin $y := y+11; z := z+1$ **end**

else

begin $y := y-10; z := z-1$ **end**

end

end

Udowodnij, że Algorytm ? ma własność stopu.:

Wskazówka: pokaż stan algorytmu na wykresie gdzie kolejne punkty wyznaczone

są przez wartość (z, y) . Przeanalizuj jak zachowuje się algorytm w zakresie $90 \leq y \leq 111$.

Zadanie 1.5 – słaby przywódca

Dla zadanej tablicy $a[1..n]$ wyznacz jej element, który występuje co najmniej $\frac{n}{3}$ razy.

Algorithm 2: WeakLeader($a[1..n]$)

```

bin1 = bin2 = null
c1 = c2 = 0
foreach  $x \in a$  do
    if  $bin_1 = x$  or  $c_1 = 0$  then
         $bin_1 = x$ 
         $c_1 = c_1 + 1$ 
    else if  $bin_2 = x$  or  $c_2 = 0$  then
         $bin_2 = x$ 
         $c_2 = c_2 + 1$ 
    else
        // czyli  $bin_1, bin_2 \neq null$  i  $bin_1, bin_2 \neq x$  i  $c_1, c_2 \geq 1$ 
         $c_1 = c_1 - 1$ 
         $c_2 = c_2 - 1$ 
foreach  $x \in \{bin_1, bin_2\}$  do
    if  $x$  występuje w  $a$  więcej niż  $n/3$  razy then
        return  $x$ 
return Brak rozwiązania

```

Dowód poprawności. Przepiszmy, algorytm 3 w następujący sposób. Utrzymujemy trzy, początkowo puste, kubelki $bin_1, bin_2, trash$. Dla każdego elementu x :

- jeśli bin_1 jest pusty $\rightarrow$ dodaj x do bin_1 ,
- jeśli bin_1 zawiera tylko elementy typu $x \rightarrow$ dodaj x do bin_1 ,
- jeśli bin_2 jest pusty $\rightarrow$ dodaj x do bin_2 ,
- jeśli bin_2 zawiera tylko elementy typu $x \rightarrow$ dodaj x do bin_2 ,
- wpp. przenieś trójkę elementów (x , jeden element z bin_1 i jeden element z bin_2) do $trash$ — zauważmy, że w sumie przenosimy 3 elementy i każdy z nich jest inny

Zauważmy, że po zakończeniu algorytmu każdy element y z $trash$ (różny od bin_1 i bin_2) występuje $\leq n/3$ razy (bo z każdy wystąpieniem y w $trash$ mamy dwa inne $\neq y$).

Zadanie 1.6 – rekurencyjne mnożenie

Podaj równanie rekurencyjne na koszt mnożenia liczb x, y i rozwiąż je. Złożoność oryginalnego algorytmu (używającego 4 mnożeń):

$$T(n) = 4T(n/2) + O(n)$$

$$T(n) = \Theta(n^{\log_2 4}) = \Theta(n^2)$$

Mnożenie dużych liczb

Function Mult(a, b)

---

niech n oznacz długość liczb a, b

if $n \leq 1$ **then**

└ użyj zwykłego mnożenia

else

    dzielimy (tekstowo) a i b na pary dwóch krótszych liczb (o $n/2$ cyfrach)

    niech $a = a_1 a_2$ ($|a_1| = |a_2| = n/2$)

    niech $b = b_1 b_2$ ($|b_1| = |b_2| = n/2$)

$A = \text{mult}(a_1, b_1)$

$B = \text{mult}(a_2, b_2)$

$C = \text{mult}(a_1 + a_2, b_1 + b_2)$

$D = C - (A + B)$ (co jest równoważne $D = a_1 b_2 + a_2 b_1$)

return $A * 10^n + D * 10^{n/2} + B$;

Złożoność algorytmu:

$$T(n) = 3T\left(\frac{n}{2}\right) + O(n) = O(n^{\log_2 3}) \approx O(n^{1.58496})$$

Zadanie 1.7 – pary

Suma(S) ::

begin

$z := 0$; koszt := 0;

while $|S| \neq 1$ **do begin**

$(x, y) := \text{Para}(S)$;

$S := S \setminus \{x, y\}$;

$S := S + \{x+y\}$;

        koszt := koszt + $x + y$;

end;

return koszt

end;

Jak zaimplementować funkcję Para (zwracającą parę dowolnych elementów z S), żeby zminimalizować wartość koszt?

Optymalną strategią dla funkcji Para jest zawsze wybór dwóch najmniejszych wartości z S . Dowód poprawności ten sam co w Huffman Coding https://en.wikipedia.org/wiki/Huffman_coding.

Jak zaimplementować funkcję *Para* (zwracającą parę sąsiednich elementów z ciągu S , zakładamy, że nowy element $x + y$ zastępuje usuwaną parę z S), żeby zminimalizować wartość koszt?

Dla ciągu $S = a_1, \dots, a_n$, definiujemy pomocnicze sumy częściowe $Z[i, j] = \sum_{k=i}^j a_k$ (można je efektywnie wyliczać np. przez sumy prefiksowe ciągu). Optymalną wartość *koszt* można obliczyć używając programowania dynamicznego:

$$\begin{aligned} \text{Opt}[i, i] &= 0 \\ \text{Opt}[i, j] &= Z[i, j] + \min_{i \leq k < j} (\text{Opt}[i, k] + \text{Opt}[k + 1, j]) \end{aligned}$$

Zadanie 1.8 – sortowanie przez wstawianie

Dokonaj analizy pesymistycznej złożoności obliczeniowej tego algorytmu dla następujących przypadków:

a) $|a[i] - a[j]| < 2020$, dla każdej pary $1 \leq i, j \leq n$ takiej, że $|i - j| < 2020$

Odpowiedź: $O(n^2)$ ponieważ ciąg odwrotnie uporządkowany spełnia warunki.

b) $|i - a[i]| < 2020$, dla każdego $1 \leq i \leq n$

Odpowiedź: $O(n)$ ponieważ liczba inwersji w a jest $\leq 4040n$ (dla $j - i \geq 4040$ możemy udowodnić, że $a[i] \leq a[j]$).

c) dla co najwyżej 2020 elementów zachodzi $i \neq a[i]$, $1 \leq i \leq n$

Odpowiedź: $O(n)$ ponieważ liczba inwersji w a jest $\leq 2020n$ (każda inwersja zawiera jakiś element $i \neq a[i]$).